

بررسی نگرش مدیران و دبیران دبیرستان‌های شهر ساری نسبت به سازگاری اجتماعی

دانش آموزان ورزشکار و غیر ورزشکار

* داود گوران ، ** دکتر رضا یوسفی ، *** معصومه خلیلی،^۱

چکیده:

هدف اصلی پژوهش حاضر، تعیین میزان سازگاری و مقایسه دانش آموزان سازگار و ناسازگار از نظر ورزشکار بودن و غیر ورزشکار بودن است و همچنین تعیین این امر که تا چه حد ورزشکار بودن و غیر ورزشکار بودن در میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان مؤثر است. بدین منظور تعداد ۲۰۰ نفر از دانش آموزان مشتمل بر ۱۰۰ نفر دختر (۵۰ نفر ورزشکار و ۵۰ نفر غیر ورزشکار) و ۱۰۰ نفر پسر (۵۰ نفر ورزشکار و ۵۰ نفر غیر ورزشکار) به روش نمونه گیری مختلط (خوشه ای چند مرحله ای و تصادفی ساده) انتخاب شدند و با استفاده از آزمون t تجزیه و تحلیل آماری صورت گرفت. ابزار اندازه گیری در این پژوهش استفاده از پرسشنامه سازگاری اجتماعی بوده که با توجه به اهداف و سؤالات پژوهش نتایج به دست آمده و به قرار زیر است.

۱- میزان سازگاری دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار است.

۲- بین میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار دختر و پسر تفاوت معنی داری مشاهده نشده است.

۱. * عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری E-mail: gooran @ iausari.ac.ir

** استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

*** مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

واژه‌های کلیدی^۱: سازگاری اجتماعی^۲، ورزشکار بودن^۳ و غیر ورزشکار بودن^۴

مقدمه:

انسان موجودی اجتماعی است و انزوا و دوری از دوستان و همسالان در اوایل زندگی فرد را در معرض خطر مشکلات سازگاری بعدی قرار می دهد. کودکان که روابط اجتماعی خوبی با دوستان و همسالانشان ندارند، در معرض خطر مشکلات گوناگون اجتماعی و احساسی هستند (اسلامی نسب، ۱۳۷۳).

با توجه به این که امروزه یکی از مشکلات زندگی ماشینی وجود ناسازگاری‌های مختلف اجتماعی است؛ بنابراین، باید علل ایجاد کننده و آشکار کننده چنین رفتارهای منفی در انسان را پیدا نمود و از طریق آگاهی از علل مشکلات راه‌های بر طرف کردن آن‌ها را ارائه کرد.

«پاتریک»^۵ معتقد است که تمدن و وضعیت امروزی، شرایط ویژه و خاصی را بر زندگی افراد حاکم کرده است. پیشرفت ذهن انسان و تسلط او بر طبیعت، شیوه کار و فعالیت را تغییر داده است. انسان امروزی، به جای تکیه بر قدرت بازی و فعالیت جسمانی به نیروی ذهن و اندیشه خود می بالد، عضلات را کمتر به کار می گیرد و بیشتر از فکر استفاده می کند. در این میان غفلت از عضلات بزرگ تر، بیشتر به چشم می خورد. استفاده بیشتر از عضلات کوچک تر فضای کار کمتری را می طلبد. حتی این امکان وجود دارد که انسان ساعت‌ها بدون حرکت در مکانی کوچک بنشیند و از نیروی ذهن خود به جای فعالیت عضلات، برای انجام کار استفاده نماید. این حالت سکون از طرفی و فشار زیاد نیروی ذهن از طرف دیگر، باعث تشدید تنش در انسان می گردد و از لحاظ فکری و حتی از نظر جسمی دچار خستگی مفرط می گردد و جنگ روانی کاملی در او به وجود می آید.

در بازی و ورزش نظریه ای تحت عنوان پاکسازی یا تخلیه عواطف وجود دارد. در این نظریه باور بر آن است که انسان مجموعه ای از خواست‌ها، امیال و ویژگی‌های شخصیتی از قبیل ستیزه جویی، ناسازگاری، مهربانی، نافرمانی عطفوت و غیره است و بازی و فعالیت بدنی به او امکان می دهد تا تمامی این خواست‌ها و امیال را به صورتی بی ضرر و دور از خطر از خود دور کرده یا

-
1. Key words
 2. Social compatibility
 3. To be athletic
 4. To be non-athletic
 5. Patrick

تکامل ببخشد.

«ارسطو^۱» عقیده دارد که در تمرینات بدنی و ورزش نیروی نهفته شده، که باعث می‌شود روان و سرشت آدمی از خواست‌های ناپسند و امیال و احساسات نامطلوب پاک شود، یعنی ورزش و بازی می‌تواند بخشی از عواطف خطرناک و ناخوشایند آدمی را پالایش دهد (مهجور، ۱۳۷۰).

انسان از نظر فیزیولوژیکی نیاز به جنبش و حرکت دارد. ورزش و بازی جزء مهم این جنبش و حرکت است. انسان برای رشد ذهنی و اجتماعی خود نیاز به تفکر دارد. ورزش و بازی خمیرمایه تفکر است. کودکان از ابتدا زندگی خود برای رشد ابعاد مختلف شخصیت خود نیاز به حرکت دارند. حرکت و ورزش علاوه بر این که در رشد حسی- حرکتی کودک تأثیر بسزایی دارد. در ابعاد عاطفی، اجتماعی، اخلاقی او نیز از اهمیت ویژه برخوردار است. سرگرم شدن کودک به بازی به طور غریزی است و در اصل شکلی از رفتار رشد یافته تری است که او در آینده باید به کار بندد. از این رو، محتوای بازی را محتوای نوع فعالیتی تشکیل می‌دهد که کودک باید در دوران بلوغ و بزرگسالی داشته باشد. علاوه بر آن، مطالعات متعدد نشان می‌دهد که ورزش و بازی می‌تواند در کاهش هیجانات مختلف انسان از جمله تنفر، خشم و پرخاشگری و افزایش هیجاناتی چون خلق و خو و روحیه شادی بخش نقش عمده داشته باشند.

با توجه به مطالب بیان شده، مسئله اصلی پژوهش این می‌باشد که آیا سازگاری اجتماعی در نزد دانش‌آموزان ورزشکار بیشتر از دانش‌آموزان غیر ورزشکار است.

آیا سازگاری اجتماعی بین دانش‌آموزان ورزشکار پسر و دختر متفاوت است؟

با توجه به این که نوجوانان و جوانان آینده سازان این مملکت هستند و سرمایه‌های اصلی برای فردای کشور محسوب می‌شوند. این موضوع اهمیت بیشتری پیدا می‌کند تا با برنامه ریزی‌های دقیق از کثر رفتاری و انحرافات اخلاقی و اجتماعی نوجوانان و جوانان جلوگیری کنیم. با توجه به این پژوهش ورزش می‌تواند تأثیر انکار ناپذیری بر سازگاری اجتماعی افراد داشته باشد.

روش پژوهش:

این پژوهش به صورت توصیفی^۲ می‌باشد و ویژگی این پژوهش بررسی علل پس از وقوع آن است. جامعه آماری^۳ مورد مطالعه در این پژوهش کلیه دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه و پسرانه شهر ساری به تعداد ۲۹۹۴۲ نفر است.

1. Aristotle
2. Descriptive
3. Splithalf

جدول ۱: جامعه آماری

جمع	ناحیه (۲)	ناحیه (۱)	ناحیه آزمودنی جنسیت
۱۵۵۰۲	۸۲۰۴	۷۲۹۸	پسر
۱۴۴۴۰	۷۳۲۸	۷۱۱۲	دختر
۲۹۹۴۲	۱۵۵۳۲	۱۴۴۱۰	جمع کل دانش آموزان

نمونه آماری:

تعداد ۲۰۰ نفر از دانش آموزان از ۴ دبیرستان دخترانه و پسرانه شهر ساری به صورت نمونه گیری مختلط (خوشه ای چند مرحله ای و تصادفی ساده) انتخاب شدند. جمع آوری اطلاعات به صورت مطالعه کتابخانه ای و اسنادی، استفاده از پرسشنامه‌های سازگاری اجتماعی (دبیران و مدیران) که با استفاده از مقیاس پنج درجه ای لیکرات ساخته شده و برای تعیین پایایی که از طریق فرمول « اسپرمن^۱ و براون^۲ » استفاده شد که پایایی پرسشنامه دبیران ۹۱٪ و پایایی پرسشنامه مدیران ۹۲٪ به دست آمد. برای توصیف یافته‌های پژوهش از روش آمار توصیفی (جدول فراوانی و نمودارها) و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار استنباطی (آزمون t) استفاده شده است.

جدول ۲: بررسی توصیفی یافته‌های پژوهش از دیدگاه مدیران

ردیف	سؤالات تحقیق	نتیجه تحقیق
۱	شرکت در فعالیتهای گروهی (اردوها، مراسم، جشنها و ...)	۶۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران مشارکت بهتری دارند.
۲	مشارکت در فوق برنامه مدرسه (کلاس‌های خطاطی، سرود، نمایش و ...)	۶۲ درصد در مورد ورزشکاران و غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد مشارکت ورزشکاران و غیر ورزشکاران در این امر برابر است.

1. Spear man

2. Bron

۳	شرکت در فعالیت‌های ورزشی و بازی‌های گروهی	۹۰ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد مشارکت ورزشکاران بهتر می‌باشد.
۴	قبول پذیرش و مسئولیت در مدرسه	۸۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط بهتری دارند.
۵	معاشرت با همکلاسان و دانش‌آموزان دیگر	۷۶ درصد در مورد ورزشکاران و غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد معاشرت با همکلاسان در بین ورزشکاران و غیر ورزشکاران برابر است.
۶	عضویت در گروه‌ها و فعالیت‌های گروهی	۷۳ درصد در مورد ورزشکاران و غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد عضویت در گروه‌ها در بین دو گروه برابر است.
۷	معاشرت با معلمان مانند سؤال کردن از معلمان در ساعات تفریح	۷۷ درصد در مورد غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد غیر ورزشکاران شرایط بهتری دادند.
۸	همکاری با دانش‌آموزان و همکلاسی‌ها و اولیای مدرسه در انجام کارها	۷۵ درصد در مورد غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد غیر ورزشکاران شرایط مناسب‌تری دارند.
۹	رضایت معلمان از رفتارهای او	۸۰ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد معلمان از رفتار ورزشکاران رضایت بیشتری دادند.
۱۰	دوست‌یابی و داشتن دوست و همبازی	۸۴ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط بهتری دارند.
۱۱	علاقه مندی به درس	۸۲ درصد مدیران در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط مناسب‌تری دادند.
۱۲	داشتن روابط دوستانه و صمیمانه با همکلاسان و سایر دانش‌آموزان و معلمان مدرسه	۷۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد روابط دوستانه ورزشکاران خیلی بیشتر می‌باشد.
۱۳	میزان علاقه به درس و تحصیل	۷۶ درصد در مورد ورزشکاران و غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد علاقه به درس و تحصیل بین دو گروه برابر است.
۱۴	رعایت آداب و معاشرت در صحبت کردن و ارتباط با دیگران	۸۰ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط بهتری دارند.
۱۵	میزان موفقیت ایشان در مدرسه و در انجام وظایف محوله	۷۳ درصد در مورد غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد غیر ورزشکاران شرایط بهتری دارند.

جدول ۳: بررسی توصیفی یافته‌های پژوهش از دیدگاه دبیران

ردیف	سؤالات تحقیق	نتیجه تحقیق
۱	شرکت در فعالیت‌های گروهی (اردوها، مراسم، جشن‌ها و ...)	۶۷ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران مشارکت بهتری دارند.
۲	مشارکت در فوق برنامه مدرسه (کلاس‌های خطاطی، سرود، نمایش و ...)	۴۹ درصد در مورد غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده مشارکت بهتر غیر ورزشکاران می‌باشد.
۳	شرکت در فعالیت‌های ورزشی و بازی‌های گروهی	۹۵ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد مشارکت ورزشکاران بهتر می‌باشد.
۴	قبول پذیرش و مسئولیت در کلاس مثل مبصر شدن	۷۴ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد قبول پذیرش مسئولیت در بین ورزشکاران بیشتر می‌باشد.
۵	معاشرت با همکلاسان و دانش آموزان دیگر	۷۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط مطلوب تری دارند.
۶	عضویت در گروه‌های مذهبی، درس، ورزش و ...	۵۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد مشارکت بهتر ورزشکاران می‌باشد.
۷	موفقیت در کارها و فعالیت‌های گروهی و جمعی	۷۱ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده موفقیت بیشتر ورزشکاران می‌باشد.
۸	معاشرت و ارتباط با معلمان	۶۲ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده شرایط بهتر ورزشکاران می‌باشد.
۹	همکاری با دانش آموزان و همکلاسی با انجام کارها	۸۱ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط مناسب تری دارند.
۱۰	رضایت معلمان از رفتارهای او	۷۵ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده رضایت بیشتر معلمان از ورزشکاران می‌باشد.
۱۱	دوست یابی و داشتن دوست و همبازی	۸۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران شرایط مطلوب تری دارند.
۱۲	انجام به موقع و کامل تکالیف درسی	۶۶ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده شرایط بهتر ورزشکاران می‌باشد.

۱۳	حضور مرتب در کلاس و غیبت نکردن	۷۲ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران حضور بهتر و مرتب تری در کلاس درس داشتند.
۱۴	علاقه مندی به درس	۶۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده علاقه مندی بیشتر ورزشکاران می‌باشد.
۱۵	شرکت در بحث‌های کلاسی و فعالیت‌های درسی	۶۲ درصد در مورد غیر ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده مشارکت بیشتر ورزشکاران می‌باشد.

ادامه جدول ۳: بررسی توصیفی یافته‌های پژوهش از دیدگاه دبیران

ردیف	سوالات تحقیق	نتیجه تحقیق
۱۶	داشتن روابط دوستانه و صمیمانه با همکلاسان	۸۹ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران روابط مناسب تری دارند.
۱۷	مشارکت در فعالیت‌های درسی با همکلاسان	۶۷ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده مشارکت بیشتر ورزشکاران می‌باشد.
۱۸	همکاری با معلم	۷۰ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران همکاری بهتری با معلمان دارند.
۱۹	میزان علاقه به درس و تحصیل	۷۱ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان دهنده علاقه بیشتر ورزشکاران به درس می‌باشد.
۲۰	رعایت آداب و معاشرت در صحبت کردن و ارتباط با دیگران	۹۱ درصد در مورد ورزشکاران پاسخ خیلی زیاد و زیاد داده‌اند که نشان می‌دهد ورزشکاران دارای شرایط مطلوب تری می‌باشند.

ج: تجزیه تحلیل استنباطی فرضیه‌ها

در این بخش به بررسی فرضیه‌های پژوهش می‌پردازیم.

جدول ۴: خلاصه تجزیه و تحلیل استنباطی فرضیه‌ها

نتیجه	سطح اطمینان	T جدول بحرانی	T محاسبه شده	شماره فرضیه
تأیید فرضیه	۹۵ درصد	۲/۵۸	۳/۵۲	فرضیه یکم
» »	۹۸ درصد	۲/۵۸	۷/۳۱	فرضیه دوم
رد فرضیه	۹۵ درصد	۱/۹۶	۰/۸۳	فرضیه سوم
» »	۹۵ درصد	۱/۹۶	٪۸۰	فرضیه چهارم

فرضیه یکم: از دیدگاه مدیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار است. با توجه به t محاسبه شده و t جدول فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد.

فرضیه دوم: از دیدگاه دبیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار است. با توجه به t محاسبه شده و t جدول فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد.

فرضیه سوم: از دیدگاه مدیران میزان سازگاری اجتماعی در بین دانش آموزان ورزشکار دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به t محاسبه شده و t جدول فرضیه پژوهش رد می‌گردد.

فرضیه چهارم: از دیدگاه دبیران میزان سازگاری اجتماعی در بین دانش آموزان ورزشکار دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به t محاسبه شده و t جدول فرضیه پژوهش رد می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌های چهارگانه

در مورد فرضیه یکم (از دیدگاه مدیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار است) می توان چنین استنباط کرد که با توجه به این که t به دست آمده از t جدول بزرگ تر است، می توان نتیجه گرفت که از دیدگاه مدیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار است. بنابراین، نتیجه این پژوهش با نتایج پژوهش‌های سایر محققان هم خوانی دارد همانند «کلارک»^۱ در پژوهشی به این نتیجه رسید که ورزش باعث کاهش رفتارهای بزه کارانه می شود. این نتیجه گیری وقتی جذابیت پیدا می کند که انسان می بیند افرادی که ورزشکار بوده یا در سایر کارهای فوق برنامه ای شرکت داشته اند، پایین ترین میزان حوادث بزه کارانه را داشته اند. «کلمن»^۲ طی پژوهشی پیشنهاد داد دخالت‌های ورزش در تعقیب امور تربیتی سازنده است.

همچنین « فروبل»^۳ معتقد است بازی علاوه بر تکامل نیروهای جسمی و عقلی کودک باعث می شود تا او در مورد پرورش ویژگی‌های اخلاقی خود نیز به موفقیت نایل شود. همچنین بازی عاملی است برای ایجاد مرادده و دوستی میان کودکان، زیرا وجود هدف واحد در بازی و لزوم مشارکت و هم یاری برای رسیدن به هدف باعث اتحاد هم بازی‌ها می گردد.

محبوبه رستگاران پژوهشی در ارتباط با « چگونگی روابط والدین بر سازگاری اجتماعی» به این نتیجه رسید دانش آموزانی که در مدرسه از سازگاری مطلوبی برخوردارند، دارای والدینی با روابط مبتنی بر تفاهم می باشند. در حالی که دانش آموزان ناسازگار دارای والدینی هستند که از روابط صحیح و براساس تفاهم بهره مند نیستند.

۲- در مورد فرضیه دوم (از دیدگاه دبیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از دانش آموزان غیر ورزشکار) می توان چنین استنباط کرد که با توجه به این که t به دست آمده از t جدول بزرگ تر است. می توان نتیجه گرفت که از دیدگاه دبیران، میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار بیشتر از غیر ورزشکار است. بنابراین، نتیجه این پژوهش با نتایج پژوهش‌های سایر محققان هم خوانی دارد. همانند « لندز»^۴ که طی پژوهشی به این نتیجه رسید افرادی که نه در ورزش و نه در سایر کارهای فوق برنامه ای شرکت کرده اند، بیشتر از

1. I- Clark
2. Colman
3. Frobel
4. I- Lendz

سایر گروه‌ها رفتار بزه کارانه داشته‌اند و افرادی که ورزشکار بوده و یا در سایر کارهای فوق برنامه ای شرکت داشته‌اند، پایین ترین میزان حوادث بزه کارانه را داشته‌اند. همچنین « اسپراتیز»^۱ و « اسیندر»^۲ پژوهشی به منظور تجسم تصویر آثار ورزش در اجتماعی شدن فرد انجام داده‌اند که از این دیدگاه ورزش عاملی برای جذب شدن در جامعه تلقی می‌شود. از طرف دیگر، ورزش امکان فرو نشستن تنش‌هایی را که فرد در دسترس‌های حاصله از زندگی مدرن احساس می‌کند، فراهم می‌نماید. از این دیدگاه، ورزش به عنوان عامل تعادل شخصیت در نظر گرفته شده است. «آدلر»^۳ می‌گوید بازی بیش از هر چیز تمرین اشتراکی است و این تمرین‌ها باعث می‌شود تا کودک ضمن برآوردن احساسات اجتماعی خود آن‌ها را ارضاء نماید.

محمد جعفری در پژوهشی با عنوان بررسی تأیید جهش تحصیلی در سازگاری اجتماعی دانش آموزان به این نتیجه رسید که دو گروه جهش و عادی از لحاظ شرکت در فعالیت‌های گروهی، ارتباط با دیگران، مسئولیت پذیری و دوست یابی با یکدیگر تفاوت دارند. به عبارت دیگر، دانش آموزان عادی از لحاظ شرکت در فعالیت‌ها، ارتباط و همکاری با دیگران، مسئولیت و دوست یابی در وضعیت بهتر هستند. ولی دو گروه جهش و عادی از لحاظ علاقه به درس، تحصیل و رضایت از محیط مدرسه با یکدیگر تفاوت معناداری ندارند.

۳- در مورد فرضیه سوم و چهارم (از دیدگاه مدیران و دبیران میزان سازگاری اجتماعی در بین دانش آموزان ورزشکار دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد)، می‌توان چنین استنباط کرد که با توجه به این که t به دست آمده از t جدول کوچک تر است، پس نتیجه می‌گیریم از دیدگاه مدیران و دبیران میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان ورزشکار پسر و دختر تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین، تأثیر فعالیت‌های ورزشی در دختر و پسر تفاوتی ندارد و یکسان می‌باشد.

منابع و مآخذ

الف. کتب

- آهولا، اسو. و هتفیلد، براد. ۱۳۷۲. روان شناسی ورزش با رویکرد روانی، اجتماعی، ترجمه محسن حاجیلو و رضا فلاحی، تهران، انتشارات دفتر تحقیقات و آموزش سازمان تربیت بدنی.
- اتکینسون، ریتا، ل و دیگران. ۱۳۶۸. زمینه روان شناسی، ترجمه براهنی و دیگران، تهران:

1. Speratiz
2. Esinder
3. Adler

- انتشارات رشد، جلد ۲.
- اسپرلینگ، ابراهام. ۱۳۷۶. روان شناسی، ترجمه محی الدین بناب، تهران، نشر روز.
 - اسلامی نسب. ۱۳۷۳. روان شناسی سازگاری، تهران: نشر بنیاد.
 - بدری، مقدم. ۱۳۶۴. کاربرد روان شناسی در آموزشگاه، تهران: انتشارات سروش.
 - بهرامی، هادی. ۱۳۵۸. روان شناسی نوجوانان، تهران: انتشارات دانشگاه ابوریحان بیرونی.
 - پاشاشریفی، حسن و نجفی زند، جعفر. ۱۳۷۱. روش‌های آماری در روان شناسی و علوم تربیتی و اجتماعی. تهران: نشر اشاره.
 - توماس، ریموند. ۱۳۷۰. روان شناسی ورزش. ترجمه محمد حسین سروری، تهران: انتشارات یگانه.
 - شاملو، سعید. ۱۳۶۴. آسیب شناسی روانی، تهران، انتشارات سپهر.
 - شریعتمداری، علی. ۱۳۶۶. روان شناسی تربیتی، تهران، انتشارات امیرکبیر.
 - شعاری نژاد، علی اکبر. ۱۳۶۸. روان شناسی رشد، تهران، انتشارات اطلاعات.
 - شفیع آبادی، عبدالله و ناصری، غلامرضا. ۱۳۶۸. نشریه‌های مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر مرکز.
 - شولتس، دوان. ۱۳۶۶. روان شناسی کمال، ترجمه گیتی خوشدل، تهران، نشر نو.
 - شوون، رمی. ۱۳۶۸. سرآمدها (کودکان تیزهوش)، ترجمه محمود میناکاری، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی.
 - شیولسون، ریچارد. ۱۳۶۶. استدلال آماری، ترجمه علیرضا کیامنش، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی.
 - کالاجر، جیمز. ۱۳۶۹. آموزش تیزهوشان، ترجمه مجید مهدی زاده و احمد رضوانی، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی.
 - کریمی، یوسف. ۱۳۷۵. روان شناسی اجتماعی، تهران، انتشارات ارسباران.
 - ماسن، پال هنری و همکاران. ۱۳۶۸. رشد و شخصیت کودک، ترجمه مهشید یاسایی، تهران، نشر مرکز.
 - مان، نرمان، ل. ۱۳۶۵. روان شناسی عمومی، ترجمه محمود ساعتچی، تهران، انتشارات امیرکبیر.
 - مک دانلد، فردریک. ۱۳۵۵. روان شناسی تربیتی، ترجمه زهره سرمد، تهران، انتشارات تهران.
 - مهجور، سیامک رضا. ۱۳۷۰. روان شناسی بازی، شیراز، انتشارات رهگشا.

- میلانی فر، بهروز. ۱۳۶۵. کودکان و نوجوانان استثنایی، تهران، انتشارات مدرسه عالی پارس.
- نادری، عزت ا... و سیف نراقی، مریم. ۱۳۷۰. روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، تهران، انتشارات بدر.
- نجاتی، حسین. ۱۳۷۳. روان‌شناسی کودک، تهران، انتشارات نیکو.
- نلسون، ریتا، ریکس و همکاران. ۱۳۶۷. اختلال‌های رفتاری کودکان، ترجمه محمد تقی منشی طوسی، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی.
- نوابی نژاد، شکوه. ۱۳۶۵. رفتارهای بهنجار و نابهنجار، تهران، سازمان فرهنگی و انتشاراتی ابتکار.
- والی پور، ایرج. ۱۳۶۰. روان‌شناسی سازگاری، تهران، انتشارات وحید.

ب. پایان نامه‌ها

- احمدی، عبدالجواد. ۱۳۶۹. بررسی عوامل مؤثر در سازگاری اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان دبستانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- جعفری، محمد. ۱۳۷۰. بررسی تأثیر جهش تحصیلی در سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان در دوره راهنمایی مناطق شمال تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- رستگاران، محبوبه. ۱۳۷۲. بررسی تأثیر چگونگی روابط والدین بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان پایه سوم راهنمایی دخترانه شهر همدان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- افروز، غلامعلی. ۱۳۶۴. جایگاه کودک تیزهوش در نظام آموزشی، فصل‌نامه تعلیم و تربیت شماره ۲ و ۳ آموزش و پرورش.